

Załącznik nr 2
Wytyczne dotyczące zakresu treści
przyrodniczych, prezentowanych
na poszczególnych dioramach.

SALA – POTOK GÓRSKI

Tematyka, wybrane zagadnienia:

- **PRZEKRÓJ POPRZECZNY POTOKU ZA SZKŁEM – WIDOCZNE DNO POTOKU Z KAMIENIAMI**, a w nim:
 - larwy chruścików w domkach na dużych kamieniach; prezentacja 2-3 rodzajów domków (np. z drobnych kamyków, fragmentów roślin, igliwia lub inne odpowiednio do siedliska) – wykonać po kilka sztuk larw z różnymi domkami,
 - duże larwy widelnic – pod kamieniami na dnie potoku,
 - widelnica – imago wybranych gatunków – na kamieniach wystających z wody,
 - kielże – kilka sztuk,
 - larwy salamandry ze skrzelami zewnętrznymi (kilka sztuk) – przy dnie potoku w zastoisku między kamieniami,
 - ryby: pstrąg potokowy (np. 2 sztuki) oraz głowacz przęgotłewy (1 szt);
- **PTAKI:**
 - bocian czarny w naturalnych rozmiarach stojący w potoku, sylwetka dynamiczna (np.: żerujący, lub czyszczący pióra);
 - pluszcz stojący na kamieniu wystającym z wody z larwą widelnicy w dziobie;
 - pliszka górską – samiec i samica – np. na korzeniu wystającym z nawisu nad brzegiem, albo na innym elemencie wystającym z wody lub brzegu potoku;
 - pliszka siwa
- **WYDRA** - naturalnych rozmiarów dynamiczna sylwetka wydry penetrującej koryto potoku;
- **ROŚLINNOŚĆ NA BRZEGU POTOKU:**
 - lepiężnik różowy i lepiężnik wyłysiały
 - gęsto rosnące: kuklik zwisły, mięta, niezapominajka, pojedynczo: jaskier kosmaty
- **BEZKRĘGOWCE NA LIŚCIACH LEPIEŻNIKÓW:**
 - rozpucz lepiężnikowiec,
 - przedstawiciele rodziny stonkowatych
 - wybrane odpowiednio gatunki pajęczaków
 - wybrane odpowiednio gatunki ślimaków
- **MSZARNIK ŹRÓDLISKOWY Z ZARZYCZKĄ GÓRSKĄ**

OCZKO WODNE:

- traszka górską – samiec i samica
- traszka karpacka – samiec i samica
- larwy traszek ze skrzelami zewnętrznymi
- kumak górski
- żaba trawna

- ropucha szara
- zaskroniec
- owady: pływak żółto-brzeżek – imago i larwa, pluskolec, larwy ważek
- kijanki
- na roślinach wystających z wody – kilka wylinek ważki oraz ważki dojrzałe (np.: szablak krwisty, ważka płaskobrzucha – samiec i samica, lub inne odpowiednio wybrane)
- biegacz urozmaicony - przy brzegu oczka na granicy wody

SALA – BUCZYNA

- PTAKI:

- puszczyk uralski (np. na konarze buka)
- orzechówka
- dzięcioł biało-grzbiety (np. kujący w martwym buku)
- muchołówka mała na gałęzi buka, ewentualnie gniazdo w półdziupli
- strzyżek w gęstwinie gałęzi nisko nad ziemią
- rudzik
- orzeł przedni – pełny wymiar – rozpięty pod sklepieniem (np. lecący do gniazda umiejscowionego na wysokiej starej jodle);

- ŻYCIE W MARTWEJ KŁODZIE:

- grzyby – kilka gatunków związanych z martwym drewnem;
- grzybnia – strzępki grzybni widoczne pod korą
- porosty, mchy
- pomrów błękitny
- wije (2-3 gatunki dużych wijów)
- skoczogonki – (min. 3 gatunki, w tym tetrodontophora bielensis)
- w pobliżu kłody chrząszcze: biegacz zielono-żółty, biegacz skórzasty, biegacz fioletowy
- w zakamarkach kłody: salamandra, traszki
- ryjówka górską

- W STOJĄCYM BUKU – DZIUPLE I PEKNIĘCIA, a w nich:

- nietoperz – nocek Bechsteina;
- pilchowate – popielica, koszatka (np. jedna w dziupli, druga na gałęzi)
- włośchatka (przy dziupli, lub wychylająca się z dziupli)

- PRZEKRÓJ – ŻYCIE POD ZIEMIĄ

- korzenie drzew i roślin zielnych;
- pilch (np. orzesznica) hibernujący w norze
- ryjówka
- bezkręgowce
- łasica penetrująca nory gryzoni

- ROŚLINY RUNA W BUCZYNI (różnorodność buczyn)

Płat runa typowego, a w nim:

- żywiec gruczołowaty i cebulkowy
- żywokost sercowaty
- zawilec gajowy
- kokorycz pusta
- rzeżucha trójlistkowa

- lilia złotogłów

Płat runa z czosnkiem:

- czosnek niedźwiedzi – gęsto porastający dno lasu

Płat runa z miesięcznicą

- miesięcznica trwała

- paprocie: wietlica samicza i paprotnik koleczysty

.....

SALA – ŚWIERCZYNA

• **Zwierzęta:**

- głuszc: samiec (np. 2 osobniki tokujące, samica, makieta gniazda z jajami),
- dzięcioł trójpalczasty - żerujący na kornikach w pniu martwego świerka
- sóweczka z ofiarą w dziobie (gryzoniem)
- dzięcioł czarny kujący dziupłę
- drozd obrożny – samiec i samica
- krzyżodziób świerkowy – samce i samice;

• **Runo leśne**

- runo mszyste (kobierzec mchów)
 - podbiałek alpejski
 - liczydło górskie
 - podrzeń żebrowiec
-

SALA – POLANY

• **Ptaki:**

- kopcuszek na dachu szałas
- myszołów – w locie rozpięty nad polaną
- pustułka - w locie rozpięty nad polaną
- drozd obrożny i paszkot – żerujące na ziemi

• **Rośliny (kwiaty) i owady - do powiększenia :**

- krokus i trzmiel
 - mieczyk dachówkowaty i pszczoła
 - ostrożeń łąkowy i motyle (min. 3 gatunki)
 - podkolan biały i wybrany gatunek zawisaka (np. zmrocznik przytuliak)
 - rosiczka okrągłolistna ze schwytaną muchówką
-

SALA – DRAPIEŻNIKI

- ryś – samica + 2 lub 3 młode, dynamiczne sylwetki (np. dwa młode baraszkujące, a trzeci przy liżącej go matce)
- wilk – grupa rodzinna (2 dorosłe i kilka młodych, w dynamicznym układzie);
- borsuk – przy jamie wśród skał, wychodzący z nory
- łasica i gronostaj
- na modelu wychodni skalnej odpowiednia roślinność naskalna (np: paprocie jak zanokcica (2 gatunki), paprotka zwyczajna, wybrane gatunki mchów, karłowate drzewka)

sporządziła: Mariola Stefanik